

بروسلوز: یافته‌های بالینی، آزمایشگاهی و درمان آن در کودکان بستری در مرکز طبی کودکان تهران

دکتر ستاره ممیشی^{۱*}، دکتر شهلا افشار پیمان^۲، دکتر جواد سطوتی^۳، دکتر کریم جعفری^۳

۱. دانشیار گروه کودکان - دانشگاه علوم پزشکی تهران

۲. دستیار فوق تخصص عفونی کودکان - دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳. پزشک عمومی مرکز طبی کودکان

چکیده

سابقه و هدف: بروسلوز بیماری مشترک انسان و حیوان و از جمله بیماریهای اندمیک ایران است. هدف از این مطالعه تعیین علائم بالینی، یافته‌های آزمایشگاهی و نحوه درمان کودکان مبتلا به بروسلوز پس بستری در مرکز طبی کودکان از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۸۰ بود.

مواد و روش‌ها: در یک مطالعه متکی بر داده‌های موجود اطلاعات مورد نظر از پرونده ۴۴ بیمار که طی سالهای ۸۰-۱۳۶۷ در مرکز طبی کودکان با تشخیص بروسلوز بستری شده بودند استخراج و تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: از کل ۴۴ بیمار مورد مطالعه ۶۵/۹٪ مذکر بودند. سابقه مصرف لبنیات غیر پاستوریزه در ۶۵/۹٪ موارد دیده شد. سابقه خانوادگی بروسلوز در ۲۰/۴٪ بیماران وجود داشت. یافته‌های بالینی شایع بیماران شامل آرترالژی (۷۹/۵٪)، تب (۷۷/۴٪)، بی‌اشتهایی (۶۱/۴٪) و تعریق (۵۲/۳٪)، اسپلنومگالی، هپاتومگالی و لنفادنوپاتی (۱۳/۶٪، ۳۴/۱٪، ۴۳/۲٪) بود. در بررسی آزمایشگاهی آنمی (۵۶/۸٪)، لوکوپنی (۳۱/۸٪)، ترومبوسیتوپنی (۹/۱٪) در بیماران دیده شد نتیجه تست رایت در ۹۷/۷٪ بیماران مثبت بود. کشت خون و کشت مغز استخوان به ترتیب در ۳۰٪ و ۵۰٪ موارد درخواستی مثبت بود. رژیم درمانی مورد استفاده در اکثر بیماران (۶۸/۱٪) کوتریموکسازول باضافه ریفامپین یا جنتامایسین بود و در ۶ مورد (۱۳/۶٪) عود مشاهده شد.

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: با توجه به شیوع سنی بیماران و یافته‌های بدست آمده توصیه می‌شود که در کودکان بالای دو سال با تب و درد مفاصل حتی در صورت منفی بودن سابقه مصرف لبنیات غیر پاستوریزه باید به فکر بیماری بروسلوز باشیم.

واژگان کلیدی: بروسلوز، کودکان، یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی

تاریخ دریافت مقاله: اسفند هشتاد و سه تاریخ پذیرش چاپ: مرداد هشتاد و چهار

* آدرس برای مکاتبه: تهران - خیابان دکتر قریب - بیمارستان مرکز طبی کودکان - بخش عفونی

smamishi@sina.tums.ac.ir

مقدمه

امریکای جنوبی و آفریقا گسترش یافته است (۳) ایران به همراه پنج کشور دیگر مدیترانه شرقی بیش از ۹۰/۰۰۰ بیمار مبتلا به بروسلوز داشته است (۴). تداوم روشهای دامپروری سنتی و سایر عوامل نظیر عادات تغذیه‌ای، مسایل بهداشت شخصی و محیطی و نحوه آماده سازی شیر باعث اندمیک شدن این بیماری در کشور ما شده است (۵).

طیف علائم بالینی بروسلوز انسانی از یک بیماری تحت حاد کلینیکی تا یک بیماری مزمن متغیر است تب، تعریق، بی‌اشتهایی، خستگی و کاهش وزن و افسردگی جزء علائم آن است. آرتریت شایعترین شکل بروسلوز موضعی بوده که بیشتر

بروسلوز بیماری عفونی مزمن شایع است که توسط کوکوباسیل گرم منفی هوازی موسوم به بروسلا ایجاد می‌شود (۱) این بیماری عفونت حیوانی است که انسان میزبان اتفاقی آن بوده و نقشی در ذخیره آن ندارد. بیماری از راههای مختلف و عمدتاً از طریق شیر و پنیر غیر پاستوریزه منتقل می‌گردد (۲). افرادی که با دام و فرآورده‌های آن سروکار دارند مثل دامپروران، کشاورزان، دامپزشکان و قصابان بیشتر در خطر ابتلاء می‌باشند (۲). مطابق گزارش سازمان بهداشت جهانی شیوع بروسلوز انسانی و حیوانی در دو دهه اخیر در حوزه دریای مدیترانه و کشورهای خاورمیانه و غرب آسیا، همچنین بخشهایی از